*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 122. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 26-го ЧЕРВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JUNE 26, 1975 No. 122. VOL. LXXXII.

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ ЗСА В НЮ ЙОРКУ ЗАПЛЯНУВАВ ШИРОКУ АКТИВНІСТЬ

Д-р Іван О. Флис

Ню Йорк. — Маніфестаційні походи вулицями міста, ряд репрезентативних культурних імпрез, включно з фестивалем української музики і танцю в Карнеґі Голл, культурно-мистецька виставка в Нюйоркському університеті, публікація окремого довідника про українців цієї світової метрополії та їх вкладу в її життя і розвиток, як цілий ряд інших імпрез для прославлення 200-річчя Американської Незалежности запляңував та приготовляє місцевий Український Комітет 200-річчя ЗСА, що його очолює д-р Іван Флис, заступник головного предсідника УНС. Як уже свого часу коротко інформовано, цей Комітет оформлено у висліді ініціятивних нарад, що їх скликав місцевий Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій — Відділ УККА та які відбулися тут під проводом голови Об'єднаного Комітету мґра Романа Гуглевича 29 травня. До Комітету, крім голови д-ра Івана Флиса, тоді були обрані: пані Марія Душник, Галина Сміндак і д-р Ігор Соневицький — заступники голови, д-р Василь Вереш та пані Розалія Полчі — секретарі, Микола Хоманчук — касир. Заступниця голови Галина Сміндак перебрала рівночасно обов'язки пресової референтки та зв'язкової з іншими організаціями. Тоді також оформлено ряд комісій для спеціяльних імпрез. Мґр Іван Базарко, Степан Чума, Галя Климук та д-р Євгенія Карпінська творять Комісію для організації маніфестаційного походу по П'ятій евеню, що має відбутися 21-го вересня ц. р. Мґр Іван Базарко і капітан Михайло Лучоф займуться опікою і допомогою для гостинного концерту Візантійського Хору під проводом д-ра Мирослава Антоновича з Голляндії, що відбудеться тут також під знаком 200-річчя Американської Незалежности 2-го листопада ц. р. Д-р Юрій Волинець і д-р Іван Флис займуться влаштуванням української культурної виставки в Нюйоркському університеті. Пороблено і продовжуться заходи для відповідної української виставки в Музеї іміґрації на острові Свободи. Запляновано широка участь українців у загальноамериканських відзначуваннях 200-річчя ЗСА.

Президент наклав „вето" на законопроєкт в справі допомоги будівельній індустрії

Вашінгтон. — Президент Джералд Форд у вівторок, 24 червня, наклав „вето" на законопроєкт, який пропонував призначити для будівельної індустрії 1.2 більйона долярів наглої допомоги. Хоча Президент заявив, що цілі законопроєкту „похвальні", бо пропонують не тільки „поштовх" для будівельної індустрії, але також створення нових затруднень, то він вважає, що такий великий видаток федерального уряду може спричинитися до погіршення інфляції в країні. Натомість президент Форд зарядив звільнити 2 більйони долярів, проголосованих раніше Конгресом, на допомогу особам, які хочуть закупити доми, але не можуть покрити теперішньої високої стопи на гіпотечні позички, яка становить коло 9 відсотків. „Звільнені" Президентом 2 більйони долярів підуть на закупівлю Урядом гіпотек від приватних позичкових інституцій, — банків, кредитівок тощо, на теперішній відсотковій стопі, тобто 9 процентах, а потенційні домовласники тоді зможуть одержувати ці гіпотечні позички від Уряду, але вже тільки за 7.75 відсотка. Президент Форд твердив, що ця програма коштуватиме Урядові тільки 60 мільйонів долярів, бо різницю між цією сумою і двома більйонами сплатять люди, які купуватимуть доми, користаючи з нижчої відсоткової стопи від гіпотечних позичок. Він також заявив, що програма спричиниться до збудування 65,000 нових домів і створення 130,000 нових затруднень. Ця програма триватиме тільки до 18-го жовтня ц.р. і тому Президент закликав Конгрес продовжити її до 1-го липня 1976-го року та призначити на неї додаткових 7.75 більйона долярів.

„Смолоскип" почав видавати документи українського самвидаву

Балтимор (УІС „Смолоскип"). — Двадцять англомовних випусків інформацій з України і перекладів документів українського самвидаву Інформаційною Службою Смолоскип (СІС) здобули неочікуваний відгук серед чужинецьких совєтознавців, дослідників і окремих видавництв. Інформаційні матеріяли і документи, які висилається на понад п'ятсот чужинецьких адрес по цілому світі, були використовувані у різній формі — публіковані в цілості, цитовані, використовувані у написанні статтей і в хроніці боротьби за національні й людські права в СССР.

Зацікавлення подіями в Україні й українським самвидавом в чужинецьких кругах, заставили керівництво „Смолоскипу" розпочати видавання нової англомовної серії — „Документи українського самвидаву".

Першим виданням у самвидавній серії „Смолоскипу" є збірання листів українських жінок-політв'язнів з совєтських концтаборів — „Голоси жінок з совєтських концтаборів".

До першого випуску включено вісім листів: 1) С. Шабатури з 7 грудня 1973 р.; 2) І. Сеник з 5 грудня 1973 р.; 3) Н. Строкатої-Караванської з 10 грудня 1973 р.; 4) Н. Світличної з 10 грудня 1973 р.; 5 і 6) Новорічні привітання українських жінок-політв'язнів з грудня 1973 р.; 7) Лист С. Шабатури, Н. Строкатої й І. Стасів-Калинець з 10 травня 1973 р.; 8) Лист І. Стасів, С. Шабатури, Н. Світличної, Н. Строкатої і О. Гусяк з 15 лютого 1975 р.

Переклад листів зробила Леся Джонс, а зредаґував їх Богдан Ясень. Видання це появилося брошурою книжкового формату і коштує 50 центів.

Згідно з повідомленням Богдана Ясеня, редактора англомовної Інформаційної Служби „Смолоскипу", вже в найкоротшому часі, в цій же серії, появляться такі документи українського самвидаву:

'Інтерв'ю з українськими й іншими політв'язнями Пермських концтаборів;

Щоденник голодівки в Пермських концтаборах (літо 1974 року);

Есей-заповіт Олеся Бердника „Золоті Ворота";

Листи і звернення українських політв'язнів.

Замовлення слати на адресу:
Smoloskyp, P. O. Box 6066 — Patterson Station, Baltimore, Md. 21231.

ОПУБЛІКОВАНО ІНСТРУКЦІЇ МОСКВИ ПОРТУГАЛЬСЬКИМ КОМУНІСТАМ

Париж. — Португальські соціялісти опублікували тут спеціяльний випуск газети „Република", захопленої в Лісбоні комуністами, яка досі находиться в комуністичних руках. В цьому надзвичайному числі газети подані до відома дані із московської інструкції португальським комуністам, пересланої до Лісбони за підписом секретаря ЦК КПСС Б. Пономарьова. Інструкція мала бути передана в жовтні 1974 р. як „строго таємний" документ, але, як інформує редакція газети, вона попала до рук соціялістів. Газета, однак, не цитує тексту інструкції, а тільки передає її зміст і на цій підставі французькі комуністи виступили вже з обвинуваченням, що йдеться про фальсифікат.

Згідно з даними в „Републіці", інструкції Москви з'ясовані у п'яти точках:

1. Комуністи мають забезпечити утворення організації „паралельних центрів влади" в Португалії поза урядом, а в першій мірі на відтинку „переферійної адміністрації". У випадку спротиву з боку урядових кіл, треба радикально протидіяти, а спроби спротиву мають бути „здавлені і схарактеризовані у потребі, як намагання влаштувати пуч".

2. Встановити контролю над робітничим рухом шляхом створення одного в країні професійного руху, який „вів би активну боротьбу з розкольниками".

3. Із збройними силами треба зберігати „тактичний союз", враховуючи досвід з Чіле. Комуністи повинні враховувати можливість несподіваного переходу армії на праві позиції. З цих міркувань конечним є „усунути всіх керівників сил безпеки" і замінити їх людьми „з твердими і надійними політичними переконаннями".

4. „Позбавити ворогів робітничої кляси всіх засобів масової інформації і всіх умов для ведення пропаґанди". Серед народу треба ширити гасла, „спираючися на ленінський принцип повторювання".

5. Приспішеним порядком діяти для сформування „лівого уряду". Одночасно діяти по лінії „ліквідації приватного сектора в економіці — перший крок в напрямку ліквідації незалежної преси".

Ізраїль висунув нові пропозиції щодо демаркаційної лінії з Єгиптом

Єрусалим. — У відповідь на категоричну вимогу Єгипту і становище ЗСА, ізраїльський уряд виступив з новими пропозиціями тимчасової угоди з Єгиптом на час найближчих три - чотири роки з основнішими змінами в дотеперішній демаркаційній лінії між Ізраїлем та Єгиптом. Згідно з цими пропозиціями, Ізраїль готовий звільнити частину синайської території, включаючи перевали Гіді і Мітла та нафтові поля Абу Рудеїс з доступом до них здовж Нілю аж до міста Суез. Ізраїль зарезервував за собою право контролі східніх доступів до перевалів і право втримувати електронічні розвідчі станції у перевалі Гіді. Нова демаркаційна лінія між Ізраїлем та Єгиптом відповідно до нової ізраїльської пропозиції починалася б на південь від озера Бардавіл над Середземним морем, перетинала б по середині обидва перевали і відтак відмежовувала б вузьку смугу здовж річки Ніль, доходячи до пункту над Суезьким заливом на південь від Абу Рудеїс. Звільнена від ізраїльської окупації частина єгипетської території була б демілітаризована і входила б до буферної зони під контролею військових частин ОН.

В заміну за ці поступки, Ізраїль вимагає від Єгипту погодження на принаймні трирічне перемир'я (досі Ізраїль вимагав перемир'я на 3 - 10 років) і формального запевнення, що у цьому періоді Єгипет не розпічне збройної акції проти Ізраїля. Ізраїльські пропозиції були передані американському урядові, який у свою чергу передав їх єгипетському урядові. Досі ще немає ніякого повідомлення про становище Єгипту до цієї ізраїльської пропозиції, хоча, як інформують, президент Анвар ель-Садат після нарад зі своїм кабінетом та військовими чинниками 24 червня прийняв рішення і що про це рішення вже поінформував американський уряд, який продовжує посередничити в ізраїльсько - єгипетських переговорах.

ПРЕДСТАВНИКИ УВАН І НТШ В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛИ ДРУГУ ЗУСТРІЧ

Друга зустріч представників УВАН і НТШ в Ню Йорку: Сидять (зліва): ред. І. Світ, проф. д-р В. Омельченко, президент УВАН проф. д-р О. Оглоблин, голова НТШ проф. д-р О. Андрушків, проф. І. Замша. Стоять (зліва): проф. д-р М. Чировський, д-р П. Богданський, проф. д-р В. Трембіцький, проф. д-р Роман Андрушків.

Ню Йорк (НТШ). — Пів року тому назад, делегація новообраної Управи Американського НТШ, під проводом свого голови проф. д-ра Осипа Андрушкова, відвідала Управу УВАН в домівці Академії, бажаючи наладнати дружню і продуктивну співпрацю цих двох українських наукових установ, для добра нашої науки. Співпраця ця, з різних причин, була перервалась на кілька років. У висліді цих відвідин, вже тоді було заплянована деякі спільні акції.

В неділю, 1-го червня 1975 р., представники УВАН з її президентом проф. д-ром Олександром Оглоблином на чолі, в складі: проф. д-р Василь Омельченко, проф. Іван Замша і ред. Іван Світ — ревізитували НТШ в його приміщенні.

Репрезентанти обох установ стрінулися в год. 1.20 по пол. По офіційному привітанні през. Оглоблина й інших членів УВАН проф. д-р Осипом Андрушковим та по передані символічного дарунку УВАН для НТШ у формі найновішого видання Академії — монографії про В. Г. Кричевського, проф. д-р О. Андрушків запросив представників УВАН і відпоручників НТШ: проф. д-ра М. Чировського, д-ра Петра Богданського, проф. д-ра Володимира Трембіцького, проф. д-ра Романа Андрушкова й інж. Романа Кобринського — на обід.

При обіді представники обох наукових установ обговорили неофіційно багато різних питань, зв'язаних з українською наукою та її організацією в діяспорі.

Повернувши до приміщень НТШ, проф. д-р О. Андрушків відкрив офіційне засідання представників УВАН і НТШ, головною темою якого була справа спільного відзначення 200-их роковин незалежности ЗСА. Він поінформував зібраних про те, що зроблено у тому напрямку в НТШ, а саме, що зорганізовано Комітет для цієї мети, в складі: о. проф. д-р М. Войнар — голова, проф. д-р Іван Головінський — містоголова, д-р Микола Вацик — секретар і члени: проф. д-р Василь Іев, проф. д-р Володимир Трембіцький і інж. Роман Кобринський. Комітет намітив відповідну Наукову Конференцію і вже коло 7 доповідачів погодилося взяти активну участь у Конференції.

З черги проф д-р О. Оглоблин подав до відома, що в УВАН вибрано для цієї мети Комітет під головуванням проф. д-ра Івана Фізера, віцепрезидента УВАН. Про склад Комітету буде окреме повідомлення Академії в пресі.

По дискусії узгіднено загальні рамки, оставивши випрацювання цілої схеми і подробиць для остаточного устійнення, обраним Комітетам.

Згодом проф д-р О. Оглоблин поінформував про ювілейні святкування 25-річчя УВАН і запросив НТШ до співучасти, на що представники Товариства з приємністю погодилися. Проф. д-р О. Андрушків увійшов до Почесної Президії для влаштування 25-літніх роковин Академії. Обговорено ще і справу інших форм співпраці, між іншим намічено спільну Наукову Конференцію Математично-Фізичної Секції обох установ в осені ц. р.

При кінці цієї зустрічі, голова НТШ проф. д-р С. Андрушків подякував президентові проф. д-рові О. Оглоблинові і всім присутнім членам УВАН за відвідини, а проф. д-р О. Оглоблин — Управі НТШ за прийняття. Зустріч закінчилась кілька хвилин по 5-ій годині.

Стипендійний Фонд на курси українознавства в Гарварді

Трой, Н. Й. (І. Д.) — Окружний Комітет Сідділу УККА Олбанської Округи (Амстердам, Вотервліт, Коговс і Трой) створив тому 3 роки Стипендійний Фонд для здібних студентів на літні курси українознавства, конечного для молодих провідників, що переймуть провід в майбутньому. Українські організації та поодинокі особи з нашої округи складають свої пожертви на цей Стипендійний Фонд, що набув уже в нас право горожанства. Це вже третій раз призначив Окружний Комітет УККА по 600 дол. на стипендію (половину оплати) на літні курси українознавства в Гарвардському університеті. Цим разом дістав її Ігор Коргун з Трой, студент Ренселірського Політехнічного Інституту у Трой. Невелика числом українського населення округа Олбані дала добрий приклад деяким більшим округам і містам, де ще немає Стипендійного Фонду на літні курси українознавства, в Гарвардському університеті, що причиняються до поглиблення знання про Україну, цим самим з них повинно користати якнайбільше число нашої молоді.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

КОЛЕҐІЯ СВ. ВАСИЛІЯ В СТЕМФОРДІ ВІДБУЛА ГРАДУАЦІЙНІ УРОЧИСТОСТІ

Стемфорд, Конн. — В неділю, 18-го травня ц.р. тут в Колеґії св. Василія відбулися градуаційні урочистості, в яких взяли участь єпископ Стемфордської Дієцезії Владика Йосиф, єпископ-помічник Філядельфійської Дієцезії Владика Василь, численні священики, родичі і студенти Колеґії св. Василія Великого. Після Архиєрейської Служби Божої, що її відправив Владика Йосиф Шмондюк в сослуженні численного духовенства, були вручені абсольвентам дипломи бакалавреату, що їх одержали студенти: Тарас П. Галонзка (Бостон), Александер Гуд (Філядельфія), Ярослав Михайленко (Клівленд), Даґлес Ю. Боцак (Пассейк), Іван М. Вовелко (Сиракюзи) і Степан М. Зарічний (Джерзі Сіті). Дипломи в товаристві Владики Йосифа вручив студентам о. шамбелян С. Хрепта.

ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКОВЦІ І ВІДЗНАЧЕННЯ 10-РІЧЧЯ НА ОСЕЛІ ОДУМ-у

Аккорд, Н.Й. — Управа Оселі „Київ" Організації Демократичної Української Молоді (ОДУМ) та Головна Рада Коша старших виховників в ЗСА інформують, що в суботу, 5-го липня ц.р. о год. 3-й по пол. тут на тій Оселі відбудеться Фестиваль одумівської молоді, яким буде відзначене 10-річчя цієї Оселі. В програмі фестивалю виступлять: танцювальна група „Волошки" під кер. Зої Граур - Корсун та інші групи, а о год. 7-й вечором відбудеться бенкет з промовою і мистецькими виступами. В неділю, 6-го липня о год. 10-й ранку буде посвячення новозбудованої церковці св. Василія, а опісля Свята Літургія.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ДАРІЇ ЯРОСЛАВСЬКОЇ

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. — Управа 89-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки в Кергонксоні, Н.Й., влаштовує Авторський Вечір Дарії Ярославської, який відбудеться в рамках недільних культурних імпрез Союзівки 6-го липня ц.р. о год. 7.30 вечора в залі Веселки. В програмі римовані дефініції у виконанні артистки Іванни Кононів і новелети, які прочитає авторка. Буде прочитано також вступне слово пера проф. Романа Кухара.

АКАДЕМІЯ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛА ГРАДУАЦІЙНІ ВРОЧИСТОСТІ

Ню Йорк (Василь Тершаковець). — У неділю, 15-го червня, тут відбулася четверта з черги ґрадуація абсольвендів Академії св. Юра. Цього року цю українську середню школу закінчили 40 учнів, багато з яких одержали стипендії на продовження студій в коледжах і університетах.

У третій годині по пол., у церкві св. Юра о. Іван Сембрат, ЧСВВ, катехит Академії, відправив в наміренні ґрадуантів Службу Божу. Випускники, зодягнені в традиційні тоґи, зайняли лавки по середині церкви, а решту місць заповнили батьки, родина і приятелі ґрадуантів, а також учителі Академії та початкової школи св. Юра. Катехит о. Сембрат під час проповіді подякував учителям і дирекції за працю над ґрадуантами, а випускникам побажав усього найкращого в майбутньому і закликав їх не забувати про своє українське походження та жити згідно з християнськими засадами. Всі ґрадуанти приступили до св. Причастя.

Після Служби Божої абсольвенти, попереджені українським і американським прапорами і знам'ям Академії, парами перейшли до авдиторії св. Юра. Під звуки маршу, що його на фортепіяні відіграла учениця 10-ої кляси Марта Мачай, ґрадуанти зайняли місця понижче сцени. На сцені, позаду ґрадуантів, засіли протоігумен Отців Василіян о. Патрикій Пащак, ігумен і парох о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, і директорка Академії сестра Михаїла, ЧСВВ.

Ґрадуаційні церемонії молитвою відкрив о. д-р Ґавліч, дякуючи Богові за ласки, які одержали абсольвенти та Академія і прохаючи дальшої опіки Всевишнього. Відтак присутні відспівали американський і український національні гимни. Фортепіяновий супровід був у руках учениці Юлії Монастирської. Тоді о. Ґавліч, як майстер церемонії, привітав о. протоігумена Пащака, отців, сестер, учителів, батьків, ґрадуантів, представників різних організацій, на чолі з адв. Романом Гутлевичем, головою Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку, як також привітав членів Батьківського Кружка при Академії, головою якого є п-і Наталія Канюґа.

Відтак Андрій Ярош, чудовою українською мовою, виголосив привіт від ґрадуаційної кляси. Він підкреслив значення навчання, яке він і його приятелі одержали в своїй українській католицькій школі. Академія св. Юра дала їм українське і християнське виховання, якого вони не могли б дістати в жадній публічній чи римо-католицькій школі. Знання історії України, її культури, як також виховання у своєму українському обряді дадуть ґрадуантам потрібну „зброю", якою в пізнішому житті зможуть боронити правду про Україну, — сказав Андрій Ярош. Він висловив надію, що зможе колись віддячитись Академії за опіку, навчання й виховання.

Наступною точкою ґрадуаційної програми була українська пісня „Мрія", яку відспівав Український Клюб при Академії, під проводом проф. Богданни Волянської.

Опісля о. протоігумен Пащак виголосив головну промову. Нав'язуючи до Свята Батька, яке припадало саме на той день, промовець сказав, що найкращим дарунком для батьків, а також для матерей, вчителів, катехитів — це добра і благородна думка про дітей, в цьому випадку про абсольвентів. „Діти — сказав о. Пащак, цитуючи слова папи Івана XXIII — це скарб, це благодать". Наші діти — це наша майбутність, це продовження нашого українського народу, продовження нашої Церкви, нашої культури й традицій. „Дай Боже, щоб наші абсольвенти були вірні Богові, працювали для добра свого народу, своєї Церкви" — сказав промовець. А ці наші сподівання вони можуть виконати, бо є випускниками своєї рідної української школи. Українська католицька школа дає учням не тільки загальне знання, яке могли б набути також і в інших школах, але будує в учнів український християнський характер, надає їм духовість свого народу, своєї Церкви. Отець

(Продовження на стор. 4-ій)

Проф. д-р Микола Чубатий важко занедужав

Байкоф, Н.Дж. — Проф. д-р Микола Чубатий, відомий наш науковець-історик та довголітній провідний суспільно-громадський і політичний діяч, важко занедужав та перебуває в критичному стані в шпиталі в сусідньому Парамусі, Н.Дж. — інформує його родина. Проф. д-р Чубатий, якому в грудні цього року сповниться 86 років життя (народжений 11 грудня 1899-го року в Тернополі), уже кілька тижнів тому занедужав, перебував деякий час у лікарні, опісля в піклувальному домі, а минулого тижня перевезено його до шпиталю в Парамусі, де від минулої суботи, 21-го червня, перебуває на списку критично хворих з уваги на загрозливу анемію, якої досі не пощастило усунути постійними переливами крови. Проте, лікарі і родина не втрачають надії на його видужання, чого проф. М. Чубатому цілком певно від душі і серця бажає й велика українська громада.

Посвятять каплицю і вшанують боєвиків ОУН і вояків Буковинського Куреня

Кергонксон, Н.Й.—У днях від 12-14-20 липня ц. р. тут, поблизу Союзівки, відпочинкової Оселі УНСоюзу, у садибі сот. Петра Войновського відбудеться посвячення церковці - пам'ятника, що його довершить Митрополит УПЦеркви в ЗСА Владика Мстислав, вшанування боєвиків ОУН і вояків Буковинського Куреня. В програмі: (субота) год. 10 посвячення церковці, год. 2.30 — Академія у залі Веселка на Союзівці; (неділя) —год. 10 рано Служба Божа у церковці і Панахида, год 2.30 бенкет в залі Веселка; (понеділок)—год 10 рано Панахида за спочилих на еміграції буковинців, год. 1-ша буковинська зустріч на Союзівці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Б'ють і плакати не дають...

„Правда" орган Центрального Комітету Компартії Совєтського Союзу, в редакційній статті з 22-го червня, інформуючи про „торжество совєтської демократії", написав: „Опубліковані вислідн відбутих минулої неділі виборів у Верховні Ради союзних, автономних республік і до місцевих рад депутатів трудящих . . . з новою силою свідчать про торжество совєтської демократії, монолітню єдність нашого народу, його згуртованість довкруги рідної Комуністичної партії". Інша центральна совєтська газета, орган Верховної Ради СССР, „Ізвестія", написала, що „відбуті вибори ще раз продемонстрували непорушність бльоку комуністів і безпартійних, непереможну єдність партії і народу. Совєтські люди знову висловили повну підтримку внутрішній і зовнішній політиці КПСС, діяльності її ленінського Центрального Комітету".

З формального боку, коли дивитися на опубліковані тільки числа, то можна б дійти до таких висновків. Згідно бо з повідомленням Центральної Виборчої Комісії, у виборах, мовляв, взяло участь 99,98 відсотків всіх виборців, при чому „абсолютна більшість віддала свої голоси за кандидатів нерушимого бльоку комуністів і безпартійних".

Такий є формальний бік справи, який не має ніякого віддзеркалення в конкретній підсовєтській дійсності. Як відомо, до виборів був виставлений один список кандидатів, яких нібито „називано" на громадських зборах, а насправді назначено за дуже стислим ключем, починаючи від самої гори, партійним апаратом. Хоч так звана передвиборча кампанія тривала довгий час, то вся вона обмежувалася або до возвеличування найважливіших „кандидатів совєтського народу і партії" — членів Політбюра ЦК КПСС, або до схвалювання резолюцій, якими формально підтримувано совєтську зовнішню і внутрішню політику або до схвалювання постанов, в яких виборці „на честь виборів" приймали додаткові „соціялістичні зобов'язання" перед партією і урядом.

За весь час т. зв. передвиборчої кампанії не було ніякої справжньої дискусії в країні над найважливішими проблемами життя населення, не була дозволена ніяка критика дуже серйозних недоліків тощо. Що найважливіше, опозиційні елементи в СССР — а їх є, як знаємо, дуже поважна кількість і мають вони власну самвидавну періодичну пресу та інші видання — не мали ніякої змоги виставити своїх кандидатів. На це немає ніякої можливости в умовах совєтського зразка „демократії", яку чомусь звуть „народною демократією".

Вибори до різних совєтських законодавчих органів були дійсно „торжеством совєтської демократії", тобто тоталітарної і рабовласницької системи, яка прикривається демократичними фразами, системи, в якій не народ, а КҐБ є справжнім господарем. А тих „99,98 відсотків", що було б абсурдом в кожній справді демократичній країні, тільки потверджують, що в совєтській системі не тільки „б'ють і плакати не дають", але ще й змушують величати тих, що б'ють.

Смертельна справа

Минулого понеділка, 23 червня, Найвищий Суд ЗСА відклав до жовтня ц. р., тобто аж до повернення його з літніх вакацій, перевірку свого попереднього рішення із 1972-го року, що кара смерти є неконституційна. Три роки тому Суд, голосуючи 5 проти 4-ох, постановив, що кара смерти суперечить Конституції, бо тоді існували надто великі різниці щодо застосування її в різних стейтах: за той самий злочин в одному стейті злочинець міг бути покараний на смерть, а в іншому тільки на термін ув'язнення.

Не входячи в дискусію, чи Найвищий Суд повинен привернути кару смерти, чого вимагає велика кількість американських громадян, включно з більшістю працівників поліції, які твердять, що кара смерти може відстрашити потенційних злочинців від поповнення насильних злочинів — чи відкинути цю кару як таку, що суперечить законові Божому — „Не вбивай" та яка, за твердженням ряду визначних юристів, противиться 8-ій Поправці до Конституції, що забороняє „жорстокі й незвичайні кари" — треба ствердити, що Найвищий Суд не повинен був зволікати цієї справи, відкладаючи її аж до жовтня ц. р.

Поперше, якщо Суд щойно в жовтні почне розглядати цю справу, то остаточно рішення щодо питання конституційности кари смерти можна сподіватися щойно десь на початку 1976-го року. Таким чином, принаймні протягом наступних 6-ох місяців під знаком запиту опиняться закони, які були схвалені 33-ма стейтами вже після рішення Найвищого Суду з 1972-го року і які привернули кару смерти в обмежених випадках. Значить, закони нібито існують, але ще невідомо чи вони „законні", чи ні.

Подруге, 287 злочинців в різних стейтах Америки, які були засуджені на кару смерти за останніх три роки, довідаються про свою остаточну долю щойно за 6 місяців. За твердженням ряду психологів, таке довге очікування і непевність щодо остаточного вироку можуть для деяких в'язнів бути гіршою карою, ніж сама смерть. Для цих в'язнів така непевність дійсно може бути „жорстокою й незвичайною карою" — твердять ці психологи.

Потретє, Найвищий Суд не повинен був відкладати перевірки свого попереднього рішення щодо кари смерти також тому, що в 1972-му році кожний із 9-ох суддів видав своє окреме пояснення, чому він голосував за чи проти кари смерти, що спричинилося до того, що багато адвокатів і федеральних чи стейтових законодавців ще до сьогодні непевні, який закон щодо цієї кари міг би бути одобрений Найвищим Судом. Значить, рішення Найвищого Суду в 1972-му році впровадило своєрідний леґалістичний хаос, який міг би бути полагоджений, якщо б Найвищий Суд видав своє нове рішення тепер, а не відкладав його на майже 6 місяців.

З усіх цих та подібних причин можна дійти до висновку, що Найвищий Суд непотрібно зволікає своє остаточне рішення у цій дослівно „смертельній справі".

М. Мельник

ФІКЦІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМУ

(1)

Ми вже досить далеко від тих часів, коли відносно мало людей були переконані, що національні інтереси багато сильніші за інтереси інтернаціонального комуністичного руху. Чи не найбільше того роду людей було серед українців, і то серед українських комуністів, які на власній шкірі переконались про „інтернаціональність" комунізму, що його дефініцію встановляли окремі російські уряди. Яка шкода, що вони не зуміли передбачити того досить природного явища кільканадцять років раніше.

Та, на жаль, у нас ще й сьогодні є надто багато людей, які продовжують боротись проти „інтернаціонального комунізму". Вони ще й сьогодні вважають підсовєтських українців, які займають високі посади в адміністрації, шкільництві, культурному житті тощо, не колябораитами (бо їх треба такими уважати із штандпункту українських національних інтересів), а політичними противниками. Небезпечним наслідком того роду думання є охота тих людей тут боротись не проти російської окупації, а із росіянами проти комуністичної диктатури.

Від самого початку існування СССР децизії про те, що таке комунізм та комуністичний інтернаціоналізм робили в основному росіяни. Децизії ті були основані на принципі: „Що добре для Росії, це й добре для інтернаціонального комуністичного руху". І коли в початках державного життя СССР ті речі може й досить природно не були такі ясні, то сьогодні найвищий час покінчити з ідеєю якогось суцільного національного комунізму.

Совєтським Союзом не управляли ніколи інтернаціональні комуністи. Ніколи в історії тієї країни не можна було й на момент припускати, що ідейні переконання та індивідуальні здібності, — а не національна приналежність, — були вирішальними критеріями для того, щоб обсаджувати керівні пости у найвищих державних і культурних установах у Москві. Приблизно вісімдесят відсотків тих постів займали, займають і будуть займати росіяни.

Ніяка держава-сателіт СССР не стояла, не стоїть, і не буде стояти на становищі, що інтереси комуністичного руху стоять понад інтереси нації і тому треба цілковито включитись у систему СССР. Цілком навпаки. Протягом цілого часу кожний сусід СССР робив все можливе, щоб принаймні втримати свою політичну автономію. Ми знаємо добре, чим скінчилися навіть релятивно малі спроби усамостійнення. І тут я маю на думці спроби, що їх робили не лібералі, „фашисти", чи „капіталісти", а чистокровні комуністи.

Тут зокрема варто згадати конфлікт між Росією і Китаєм та у зв'язку з тим смішні теорії, які інтерпретують конфлікт цей, як боротьбу за керівництво інтернаціональним комуністичним рухом. Коли б ті теоретики були послідовні, тоді вони мусіли б додуматись до наступного: китайці мають свою дефініцію комунізму, а росіяни свою.

Між тими двома дефініціями є начебто така велика різниця, що, — щоб ту справу вирішити, обидві сторони почали підготовлятись до війни. Отже, тільки війна може вирішити, чи комунізм — це марксизм і ленінізм, чи може марксизм, ленінізм, і сталінізм із зафарбуванням маоїзму. При тому росіяни роблять усе можливе, щоб дістати підтримку для тріюмфу своєї інтерпретації від Америки, Індії, Европи і т. д., і приблизно те саме роблять китайці.

Якщо вибухне війна і китайці виграють, тоді їм навіть і на думку не повинно прийти, щоб раз на все покінчити з російською імперією, як потенціяльною загрозою для Китаю. Вони, будучи переконаними інтернаціоналістами, мусіли б затримати СССР таким могутнім, як тепер. Вони тільки мусіли б зробити першим секретарем КП СССР людину, яка б їм „ідейно" краще підходила.

Сьогодні модно ділити світ на комуністів і антикомуністів, або на демократії і диктатури. І один і другий поділ не є задовільний. Поділ на комуністів і антикомуністів є багато реальніший, ніж поділ на демократії й диктатури, проте тільки тоді, коли між комуністами нема конфліктів, що заторкують їхні національні інтереси.

Поділ на демократії й диктатури досить штучний просто тому, що економічна система даної країни є багато могутнішим чинником у її міжнародних відносинах, ніж її політична система. Це правда, що для Америки найбільш природними союзниками є країни, які мають не тільки демократичний устрій, але й економіка яких сперта на приватній власності. Але з огляду на подібність економічних систем не меншими природними союзниками Америки є теж і такі країни, як Еспанія, Савдівська Арабія, Іран та інші.

Країни з мінімальною приватною власністю є природними союзниками СССР чи Китаю. Та коли, скажімо, Північна Корея чи В'єтнам збираються вибирати між однією і другою потугою, тоді вони не дивляться на ідеологію, а на національні інтереси.

Американці воліли б, щоб на світі було чим більше країн з демократичними устроями і приватною власністю, або, принаймні, з економіками, спертими на приватній власності. Теперішні російські і китайські провідники воліли б, щоб на світі було чим більше країн без приватної власности, бо серед них найлегше знайти союзників. Та на тому „інтернаціоналізм" комуністичного руху кінчиться.

(Закінчення буде).

А. Орликовський

ЗА НАШЕ МІСЦЕ В ЕВРОПІ

(Порядком дискусії)

(2)

В результаті: зродилося почуття резиґнації, байдужости та повного браку віри в будь-який успіх об'єднаної форми праці на майбутнє. Існує вже навіть відхід від національного життя, засклеплення в самовдоволенні індивідуальним родинним життям, повне обниження патріотичного напняття та гордости, яка натомість замінюється часто в комплекс меншевартості. В цих прогріхах ми часто обвинувачуємо і нашу молодь, яку часто вважається негідною займати пости в нашій міжнародній, так сказати б політиці, не зважаючи на студійну кваліфікованість молодих чи молодших до 45-50 років життя. „Не нюхали пороху революції", — кажуть старші...

І ось тому приємно привітати труд та добру волю репрезентантів професійного нашого академічного світу при Конференції Центральних Професійних Товариств, зложених із дев'яти осіб та такої ж кількости організацій.

Нас радувати може, що відклавши на бік свої особисті переконання, ці особи зуміли найти зрозуміння серед свого членства у своїх організаціях, які поставили добро української справи вище як свої особисті політичні погляди во ім'я рятування нашого становища на міжнародній арені саме в моменти коли світові потуги збираються рішати нашу долю, не питаючи волі нашої нації, на запляннованому другому „Віденському Конґресі" (після відбутого у 1812 році), але цим разом у столиці Фінляндії. Мир в Европі має бути встановлений на основі довгих аналітичних студій різних важливих проблем світовими експертами права, економії, політичних наук та націології, визначивши остаточно територіяльне оформлення держав в нових кордонах, опреділивши статуси народів у правно-національному аспекті, надаючи їх, а (не питаючи їх) державні та соціяльні устрої, без права ці системи міняти, маючи однак право спільно стояти на сторожі миру за всяку ціну. Ну що ж, як у 1812 році . . .

І ось тут суть нашої справи, поставивши питання перед нашою еміґрацією: наскільки ми у вільному світі спроможні врятувати ще (хоч уже досить пізно) від повної нівеляції Україну, як хоч почасти правного партнера у міжнародних взаєминах.

Закостенілі в застарілих методах праці, ми не зуміли спонукати світові чинники до оборони нашого світового становища — приневолити Україну стати більш відомим і видним партнером у сфері міжнародних взаємин, економіці та транспорті всесвітнього маштабу.

Щоправда, із зростом імперіяльности Росії сусіди України в обсягу Центральної Европи шукають своє спасення в нашому невтральному буферному положенні майже цими центрально-европейськими державами та великою Росією й, маючи український приязний економічно-стратегічний резервуар, могли б у разі потреби протиставитись відродженню Великого Райху, як союзника „Великої Росії".

Нашим політичним стратегам далеке, якщо нечуже взагалі або невідоме українське питання на Далекому Сході як в етнічному, так і в історичному аспекті, хоч ця проблема вже роками є під дослідами експертів у Токіо й у Пекіні.

На нас дивиться й мусулманський світ, до якого належить наша чорноморська сусідка Туреччина, мусулманський Кавказ та недалекий відносно Туркестан із понадмільйонною нашою людністю — хліборобами-переселенцями (які до безтями бажають повернутись у старий рідний край) та адміністраторами від совєтського центру, які не мають змоги дістати працю в містах України, тому вислані в Туркестан на високі посади, сповняти ролю власть імущих, стягаючи на себе ненависть автохтонів — ісламських тюрків, мрією яких є колись з премедитацією покінчити із цими агентами режиму в . . . одну ніч. Чи подумав з нас хтось про долю цих наших братів крізь призму переговорів із туркестанськими представниками у вільному світі?

До магометанського світу й належать постійно галасливі кримські татари, яким поза Перекопом видно лише . . . Росію. Їм щось таке як Україна зовсім невідоме. Їм мріється про турецьку опіку (з XVI-XVII століть) та вони мають сатисфакцію сьогодні, коли спроможні нас на міжнародній арені хоч щипнути, якщо не вкусити. Чи подумав хтось у нашому хоч одному політичному середовищі про це питання, яке так схоже до кипрського чи ізраїльського в історичному вигляді?

Деякі второпні наші діячі, щоб прикрити нашу політичну бездіяльність або невміння вести працю як слід, видумали просте оправдання: деконьюнктурність для української справи в світі"! От вам мудрість! . . А чи наші політичні середовища не є основниками творцями оцієї нашої відсутности у світовій політиці чи на міжнародному форумі?

Ми мали всі можливості поставити українську проблематику в світі на належному п'єдесталі. Ми могли

(Закінчення на стор. 4-ій).

Любов Коленська

ОБОРОНЕЦЬ ЖІНОЧИХ І ЧОЛОВІЧИХ ПРАВ

На фоні Світової Конференції Міжнародного Року Жінки, з усією виразністю зарисовується профіль особи з політичним досвідом, знанням, високою ранґою — це адвокат Гельві Сіпіла — секретарка Міжнародного Року Жінки і цієї Конференції. Тому що вона у своїй попередній праці зуміла подолати найбільш складні проблеми і ситуації — її у березні 1972 р. призначено до праці в Секретаріяті Об'єднаних Націй на пост асистента генерального секретаря для суспільного розвою і гуманітарних справ.

Колюмністка Джуді Клемеруд у своїй статті в „Ню Йорк Таймсі" подає, що Гельві Сіпіла народилась 5-го травня 1915-го року у Фінляндії, в Гельсінках. Закінчивши середню школу, вона проявила бажання студіювати право, проте її родина спротивилась цьому, мовляв, правничі студії для жінки — витрата часу й грошей. І все зійшло б нанівець, якщо б не батько Гельви, за її висловом — найбільший її оборонець, який підтримав її у рішенні, і в 1933 році вона змогла закінчити студії. Гельві Сіпіла — це друга з черги жінка у Фінляндії, що відкрила свою власну адвокатську канцелярію.

З вдачі завжди активна, завжди суспільно діяльна Гельві Сіпіла почала займати різні видатні пости: у рр. 1960-1968 і 1971-1972, в Об'єднаних Націях вона репрезентувала Фінляндію у Комісії Жіночого статусу; у рр. 1963 — 1966 вона була віцепрезидентом цієї Комісії, а в р. 1967 її президентом; у рр. 1954-1956 вона була президентом Міжнародної Федерації Жінок - Правників у рр. 1968 - 1970 — президентом „Зонта Інтернешенел". У Фінляндії в рр. 1951-1969 її обрано президентом Спілки Фінляндських Дівочих Гідів і головою Крайової Жіночої Ради.

Останніх тринадцять місяців Гельві Сіпіла цілковито присвятилася справам плянуванням світової Конференції Міжнародного Року Жінки в Мехіко Сіті. Протягом цього часу виступала на різних зібраннях та відвідала 25 країн, щоб переконати членів Урядів різних держав у важливості Конференції, звертаючись водночас до них з проханням їй допомогти призбирати двомільйоновий фонд, половину якого було призначено на Конференцію в Мехіко Сіті.

Гельві Сіпіла у своєму інтерв'ю з Джуді Клемеруд виявила розчарування з приводу неналежної цим справам підтримки і уваги з боку чоловіків, її співпрацівників у ОН. На цю тему вона й завважила: „Наша праця могла принести куди кращі результати. На жаль, багато чоловіків, моїх співпрацівників, до яких я зверталася, не хотіли зрозуміти важливости Світової Конференції. Проте, особисто я не маю причини нарікати . . . Кожна бо бюрократія — завжди тільки і є бюрократією".

Гельві Сіпіла — це не крайня феміністка типу Бетті Фріден, Глорії Стайнем, Джейн Фонди чи Анджели Дейвіс. Вона заявила, що „Я є на становищі оборони й боротьби за права обох сторін — чоловіків і жінок, для яких повинні існувати рівні права і рівні можливості. Мета і тема цьогорічної Конференції — це прийти вже з готовим пляном діяльности, щоб, розгорнувши його на протязі 10-ти років, допомогти жінкам у трьох основних аспектах: рівности, розвитку й миру. У нас також назріло рішення: мати відповідний нагляд над майбутньою системою праці, щоб всі плянування, які ми погодимося виконати, — якнайдосконаліше завершити".

Гельві Сіпіла дружина адвоката, економіста і промисловця, Савла Сіпіли. У них є троє синів: 35-річний Карі — економіст, 33-річний Ількка — лікар, 30-річний Йорма — політичний науковець, і 25-річна дочка Крісті — лікарка.

У Гельві Сіпіли — різноманітні замилування: прогулянки стежками лісів, їзда на ровері та взимку — лещатування. Окреме її улюблене зайняття — це студії історії їхнього роду.

Зайнята різними суспільними обов'язками і працею в Об'єднаних Націях, вона рідко перебуває в родинному домі в Тапіолі, близько Гельсінок. Звичайно Гельві Сіпіла туди приїжджає на Різдво і влітку. Та це її не турбує, бо, каже вона: „Ми усі в родині незвичайно близькі собі. Проте, ніхто з нас не уважає, що важливість нашого родинного зв'язку полягає в тому, скільки часу ми разом проводимо. Основне — це незвичайне почування близькости, яке поміж нами існує. І саме воно входить в рахубу".

І ця постать жінки-адвоката, жінки — суспільної діячки вказує на те, що вітальність, послідовна праця, а що найважливіше, гін і прямування до осягнення мети — повинні завершитися завжди позитивним результатом.

Зенон Нижанковський

ТІНЯМ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

1

„Свобода" ч.94-96 з 16, 17 і 20 травня 1975 року помістила статті „Згадуючи минуле..." промову виголошену д-ром Іваном Скальчуком ще в 1965 році на ювілейному бенкеті з нагоди 40-річчя мистецької та громадської праці, померлого на превеликий жаль у міжчасі (1975 р.), сл. п. Богдана Паздрія.

У своїй промові - статті автор начеркнув вірний образ Покійного як актора, режисера та суспільного діяча, висловлюючи належну пошану і подив для Ювілята і його товаришів за віддану та жертвенну працю на українській сцені серед виїнятково важких умов.

Вірно віддзеркалює згадана стаття умови сценічної праці з часів по Першій світовій війні, що цілком зрозуміле, бо цей період покривається з сценічною працею Покійного. Однак навязуючи в одному тільки місці до часів з-перед Першої світової війни, стаття згадує український театр „Руської Бесіди" у Львові з 1905 р., тобто коли цей театр переходив поважну кризу.

Не важне тут, що читачеві важко дошукатись, яке пов'язання предметового чи хронологічного характеру поміж переходовою та успішно перебутою кризою цього театру в 1905 році та довголітньою працею Ювілята по Першій світовій війні на сценах Рідного Краю, а опісля на еміґрації. Натомість важне, чи дійсно Театр „Руської Бесіди" з-перед Першої світової війни, як твердить стаття „Згадуючи минуле...", „не мав у 1905 році відповідних умов, щоб перетворитись на постійний український театр у Львові, бо не було ані відповідних мистецьких сил, ані репертуару, ані глядача; що театр „Р. В-ди" потонув був тоді в дилетанстві та проводив свою діяльність без керми та вітрил", потураючи, як натякає стаття, „халтурі", ставленої під смак публіки, коштом і мистецького рівня і змісту репертуару".

Чи ця сувора критика, а навіть присуд, театру в „Р. В-ди" справедлива і обгрунтована — нехай говорять факти, утривалені на пожовклих листках історії нашого театру та в пам'яті старшої генерації.

Театр „Руської Бесіди" у Львові

Театр „Руської Бесіди" у Львові не був якоюсь ефемерною імпрезою чи інституцією, а першим не тільки галицьким, але українським професійним театром, що в 1914 році обходив свій золотий (50-річний) ювілей!

Першу свою виставу дав 1864 року в переповненому „Народному Домі" у Львові („Маруся" Гр. Квітка-Основ'яненка, адаптована Ол. Ґолембіовським) під дирекцією Омеляна Бачинського. (Для інформації молодих читачів: театральний „директор" у Галичині це тутешній „менаджер", а тутешній спеціяльний „директор" це старокрайовий „режисер". З. Н.)

Усіх директорів за цей час було біля десяти, серед яких були наші кращі актори і режисери з Галичини і Наддніпрянської України. Крім Ом. Бачинського (з походження галичанка, що працював у Наддніпрянській Україні), який трикратно, з перервами, перебирав керму нашого театру були: А. Моленцький, Теофіля Романович, Іван Гриневецький — перед М. Губчаком, а опісля корифей української сцени Микола Садовський (1905-1906), Осип Стадник (1906-1913) та Роман Сірецький (1913-1914).

Це правда також, що не Губчака, який єдиний удостоївся згадки в статті „Згадуючи минуле...", була криза і то поважна, але переходова. Та який театр — не тільки український — не переходив криз? Криз персональних, ідеологічних, фінансових тощо!

Це правда також, що не було умов утримати постійний український театр у Львові в 1905. Але не було цих умов ніколи за цілий час діяльности Театру „Руської Бесіди", як не було їх в часі між двома світовими війнами. А головними причинами були — брак достатньої кількости місцевого українського населення у Львові та конкуренція місцевого польського міського театру.

Цей останній, забезпечений фінансово на 100 від. міським бюджетом, з прекрасним технічно устаткованим будинком, з повною оркестрою, з численним, — хоч не конечно кращим, а не раз навіть слабшим від нашого, — персональним складом, ставив цілий рік драми, комедії, опери та оперети.

Тому і тільки тому наш театр мусів мандрувати з місця на місце протягом 50-ти років у погоду і непогоду, виступаючи часто в приміщеннях, де не було відповідного освітлення, вентиляції, гардероби і т. п., не згадуючи про якесь найпримітивніше сценічне устаткування.

Полегшувала цю ситуацію наших „Героїв Сцени", як казав сл. п. В. Блавацький, традиційна гостинність української спільноти; мало було у нас таких, які радо не відступили б свою кімнату українським акторам, щоб в цей спосіб виявити свою вдячність їм за це, що театр не обминув їхньої місцевости.

Мандрівку нашого театру утруднювала конечність перевозити декорації, костюми, музичні інструменти, чого вимагав великий і різноманітний репертуар.

Репертуар

Ставлено тоді українські, переважно, — але виключно-побутові п'єси Мих. Старицького, М. Кропивницького, Ів. Тобілевича й інших („Чорноморці", „Циганка Аза", „Ой не ходи, Грицю..." „Маруся Богуславка", „Пошились у дурні", „Бондарівна", Наймичка", „Безталанна", „Мартин Боруля", „Наталка Полтавка", „Сусіта" й інші. (Ставили Шевченка „Назар Стодоля", В. Винниченка „Чорна пантера". Чужинецьких авторів репрезентували: Г. Ібсен, Фр. Шіллер, Мольєр, Е. Ростан, В. Сарду, Л. Толстой, М. Горкий, Г. Гавтман, Ґрільпарцер і „наш-хоч-не-наш" М. Гоголь („Ревізор", „Вій").

(Продовження буде)

Золотий ювілей Анни та Николи Кизимів

Єдиний син Анни та Николи Кизимів — інж. Олександер Кизима влаштував своїм батькам несподіванку в побажанні відзначити Ювілей 50-річчя їхнього подружжя.

У суботу 10-го травня ц. р. год. 8-ій ранку, в церкві св. Юра в Ню Йорку за здоров'я Анни та Николи Кизимів відправлено Службу Божу та наділено їх благословенням. Увечері, в однім з нюйоркських ресторанів, де зібралося понад 30 осіб — родини і приятелів, відбулося прийняття і присутні забавлялися при звуках оркестри до пізнього вечора, згадуючи весілля Анни та Николи Козимів. На закінчення перша дружка цього ювілейного відзначування, І. Бенцаль побажала Ювілятам кріпкого здоров'я та діждатися діямантового весілля. З нагоди Ювілею інж. Олександер Кизима та його дружина склали 500 дол на будову нової церкви в Ню Йорку. Анна та Никола Кизими є членами УНСоюзу від 1925-го року, у 457-му Відділі в Ню Йорку.

Анна і Никола Кизими

Найвищий Суд відложив рішення в справі кари смерти

Вашінґтон. — Найвищий Суд ЗСА у понеділок, 23-го червня, відложив до жовтня перевірку свого попереднього рішення із 1972-го року, що кара смерти є протиконституційна. Не подаючи жадної причини, Найвищий Суд в дійсності постановив тільки відложити справу Джессі Фовлера із Північної Каролайни, який був засуджений в тім стейті на кару смерти за вбиття знайомого, але ця постанова Суду потягає за собою багато серйозніші наслідки, бо вона ставить під знак запиту закони 33-ох стейтів, які привернули кару смерти в обмежених випадках, наприклад, за вбиття поліцая чи вартового в тюрмі. Ці стейтові закони були встановлені вже після 1972-го року, коли Найвищий Суд рішив, що кара смерти є неконституційна, бо існують надто великі різниці щодо її застосування в різних стейтах. Найвищий Суд тоді вказав, що за той самий злочин в одному стейті дана особа може бути покарана на смерть, а в іншому тільки на термін ув'язнення. З уваги на те, Суд тоді рішив, що кара смерти є неконституційна, бо нема одностайности щодо її застосування. Понеділкова постанова Найвищого Суду відкласти розгляд цілої справи аж до жовтня ц. р. створює можливість, що рішення щодо кари смерти западе десь щойно на початку 1976-го року. Тим часом не тільки нові стейтові закони залишаться під знаком запиту, але також 287 злочинців, які були засуджені на кару смерти за останніх 3 роки, тепер не можуть бути покарані принаймні протягом наступних 6 місяців, тобто до остаточного рішення Найвищого Суду.

Президент Форд найменував спортову комісію

Вашінґтон. — У зв'язку з деякими трудноцами американських спортовців, головно на міжнародних олімпіядах, президент Джералд Форд виступив проти „спекулянтів" у спорті, які використовують цю професію для своїх цілей. Щоб вийти з цього — як каже Президент — „болота", Уряд назначив „Президентську комісію олімпійських ігриїщ", що складається з 18 осіб та завданням якої буде вияснити і знайти причини, чому найкращі американські спортовці не попадають на список олімпійських команд і не беруть участи в інших міжнародних зустрічах. В склад цієї Комісії входять колишні спортовці: атлети, тренери, адміністративні помічники, педагоги і представники Конгресу. Предсідником - головою Комісії вибрано Джералда Зорнова, представника фірми „Істман Кодак".

Президент ЗСА і покликана ним Комісія за зокрема важливу уважають американську участь в Олімпійських ігрищах в 1976 році, бо цей рік, як відомо, є роком відзначення 200-річчя Американської Незалежности. У спортових міжнародних зустрічах в цьому році повинні взяти участь найкращі американські спортмени. Президент Форд при тому відмітив, що Уряд не має заміру вмішуватися у справи спорту, але на зовні Америку повинні репрезентувати направду кращі з кращих.

„Федеральний Уряд все буде піддержувати тих спортовців, які беруть участь в міжнародних змаганнях і гідно репрезентують нашу країну на цьому міжнаціональному форумі" — заявив Президент Форд.

Апеляційний Суд обмежує право Уряду інсталювати підслухові апарати

Вашінґтон. — Федеральний Апеляційний Суд Дистрикту Колюмбії у понеділок, 23 червня, рішив, що виконавча частина федерального уряду мусить мати судовий дозвіл інсталювати підслухові апарати до телефонів американських „підозрілих організацій" навіть у випадках, коли є заторкнені питання закордонної політики чи державної безпеки. Найвищий Суд вже раніше рішив, що урядові чинники мусять мати дозвіл від суду, якщо плянують інсталювати підслухові апарати, коли вважають, що безпека країни може бути загрожена діяльністю даної організації на терені ЗСА, але досі ще не було рішення в цій справі, якщо заторкнене питання закордонної політики. Таким чином понеділкове рішення Апеляційного Суду ще більше обмежує право Уряду інсталювати підслухові апарати до телефонів „підозрілих організацій". Хоча Апеляційний Суд специфічно рішив тільки щодо клопотання Жидівської Оборонної Ліґи (Джей.-Ді-Ел), до головної квартири якої в 1970-1971-му роках були інстальовані підслухові апарати, то це рішення, якщо не буде відкинене Найвищим Судом ЗСА, може стосуватися всіх подібних випадків у майбутньому.

Гартфордська громада вшанувала головного командира УПА ген.-хор. Т. Чупринку

У неділю 18-го травня ц. р. в українських церквах обох віросповідань відслужено в намірені українського народу Богослуження та Панахиди за спокій душі Тараса Чупринки і всіх Героїв України, при участи комбатанських організацій, пластової та сумівської молоді зі своїми організаційними прапорами.

О год. 5-ій по полудні, в Українському Народному Домі відбулась святочна Академія. Внесенням ветеранських організаційних прапорів і від молодечих організацій та складанням вінка перед портретом генерала Тараса Чупринки започатковано святочну академію. Хор „Діброва" відспівав американський національний гимн, а відтак голова Ділового комітету П. Шагай вступним словом схарактеризував постать генерала, як усіблення боротьби за визволення України.

Святочну доповідь виголосив відомий суспільно-політичний діяч С. Мазур. Прелеґент проаналізував політичну ситуацію в Україні, в якій довелось сл. п. ген. Т. Чупринці вести двофронтову боротьбу на власних силах та жертвенности українського народу.

Пластова молодь виконала групову рецитацію присвячену Тарасові Чупринці, як колишньому пластунові та любителеві української організованої молоді.

Хор „Діброва" відспівав дві пісні „Марш сотні куреня бойків" і „Хустина". На тлі хору пластун Орест Зборовський віддеклямував вірш присвячений Т. Чупринці. В дальшому хор відспівав знову дві пісні „Вис буря" і „Стоїть Кавказ".

Кінцева точка — інсценізація „Останні дні Т. Чупринки", у виконанні Відділу ОЖ ОЧСУ і сумівської молоді була атракцією імпрези. Р. Заставський в ролі генерала Т. Чупринки передав душевний настрій Генерала. В ролі України виступала Ірина Якимів, Павло Коліський — дідусь, виконуючи свою ролю відтворив трагедію України. В інсценізації взяв також участь хоровий гурток „Горлиця", відспівавши „Могили, могили" — слова Л. Полтави. Інсценізацію підготовила голова Відділу ОЖ ОЧСУ Софія Радьо.

На особливу увагу заслуговують декорації сцени М. Шевчук, Т. Мельник, І. Яріш та О. Кузик.

П. Ш.

Десяті загальні збори ЗУАДК

Згідно з постановою Дирекційної Ради 26-го квітня ц. р., наступні Десяті Загальні Збори Злученого Українського Американського Допомогового Комітету відбудуться в суботу, 15-го листопада ц. р. у Філядельфії. Для повноправної участі у Загальних Зборах ЗУАДКомітету всі члени, що ними є українські установи, організації й товариства, що ведуть суспільно-допомогову працю, повинні заздалегідь вибрати своїх делеґатів і зголосити їх до Екзекутиви ЗУАДКомітету, як також вирівняти свої членські зобов'язання. Членська вкладка до ЗУАДКомітету виносить 10.00 долярів річно; вибрані членами-організаціями делеґати на загальні збори повинні вплатити особистий внесок до ЗУАДК, як спомагаючі члени в сумі 5,00 дол. річно. Десяті загальні збори ЗУАД Комітету дадуть підсумки понад-тридцятирічної харитативно-допомогової і переселенчої праці, нашої єдиної визнаної Урядом і міжнародним суспільно-допомоговими агенціями установи — центрального представництва Української Суспільної Служби. Екзекутива і Дирекційна Рада Злученого Українського Американського Допомогового Комітету просить всіх своїх членів — українські організації й установи вже тепер вибрати делеґатів на Десяті Загальні Збори, вирівняти членські зобов'язання і прислати зголошення делеґатів на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, 1321 W. Lindey Avenue, Philadelphia, Pa. 191441.

Ред. Іван Кедрин-Рудницький з дружиною на відвідинах в Европі

Мюнхен (З. П.) — Впродовж місяця червня 1975 р. ред. Іван Кедрин-Рудницький з дружиною Марією перебував в різних країнах Европи. Відвідав низку українських і чужинецьких осередків та мав зустрічі з діячами українського політичного, суспільного і культурного життя.

Починаючи з Франції, українські гості з Америки, крім оглядин французької метрополії відвідали редакцію „Українського Слова", де ред. І. Кедрин мав довгу розмову з ред. Олегом Штуль-Ждановичем. У видавництві польського місячника „Культура", Ів. Кедрина вітав гол. редактор місячника Єжи Гедройць. Відбувся обмін думками про загальні східньоевропейські, зокрема українсько-польські питання. У Сарселі Ів. Кедрин відвідав осередок НТШ Европи й редакцію Енциклопедії Українознавства. Відбулася розмова з проф. Володимиром Кубійовичем про відносини в НТШ. Колектив „Енциклопедії" та співробітників НТШ приймав американських гостей спільним обідом.

Перебуваючи в Західній Німеччині, ред. Кедрин і дружина мали зустрічі з багатьма давніми знайомими і приятелями. Насамперед відбулася зустріч з п-і Міленою Рудницькою, сестрою Івана Кедрина, яка постійно проживає тепер у Мюнхені. В українській редакції „Радіо Свобода" 11-го червня записали на плівку обширне інтерв'ю з ред. Кедрином, який дав низку засадничих інформацій про різні аспекти життя українців в ЗСА, Канаді та інших країнах вільного світу. Із-за обширности інформацій інтерв'ю було передане на Україну двома 14-хвилинними пересиланнями. 13 червня гість з Америки виголосив в залі Українського Вільного Університету доповідь про „Українсько-польські відносини між двома світовими війнами". — При нагоді перебування в Европі Івана Кедрина, як виконуючого обов'язки заступника голови УНРади, 14-го червня відбулися в домівці Українського Державного Центру наради Президії УНРади та членів Виконавчого органу. Мав також місце обмін думок з президентом УДЦ в екзилі, п. Миколою Лівицьким, а також із заприязненими українськими журналістами.

15-го червня пп. І. й М. Кедрин-Рудницькі від'їхали до Відня і Цюріху. Їдучи через Францію, заокеанські гості повернуться під кінець червня до ЗСА.

Замість квітів на свіжу могилу
проф. д-ра Василя Стецюка
нашого Незабутнього Професора з гімназії СС. Василіянок у Львові,
пересилаємо пожертви на цілі Наукового Т-ва ім. Шевченка:

Таля БАЧИНСЬКА-РУДАВСЬКА	$10.00
Орися БИКАЛОВИЧ-ДЕРЖКО	10.00
Ірена ВАНЧИЦЬКА-СВАСИНА	10.00
Наталія ВОВК-ІВАНІВ	20.00
Ярослава ТАНУЩАК-ФАРІОН	10.00
Іванна ГРИГОРЦІВ-ГОЛОВАТА	10.00
Гіллія ГРИНЮК-СОСЕНКО	15.00
Марія ГАНОВСЬКА-ГАЙДУК	10.00
Анна ДАВИДЯК-СТАРОДУБ	10.00
Аріядна КОТКО-ЛАПИЧАК	10.00
Ольга ЛОЗА-ФИЛИПОВИЧ	20.00
Володимира ПАВЛЮК-МАЦЮРАК	10.00
Марія ПЛІХОТА-ДОРОЖИНСЬКА	10.00
Іванна ФЕРЕНЦЕВИЧ-ГОРЧИНСЬКА	20.00
Оксана ЧЕРЕДАРЧУК-ФІЛЬВАРКІВ	20.00
Ксеня ШЕВЧУК-КУЧЕР	10.00

Разом дол. 205.00 (вислано через Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть").

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО
„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
з глибоким смутком повідомляє все Членство, що дня 23-го червня ц. р. відійшов у Вічність

✝

бл. п.
Д-р ВОЛОДИМИР ГУК
бувший голова Спортової Секції Товариства та активний член Тенісової Ланки Товариства.
•
Опечаленій болем Родині висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА

✝

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що в неділю, 22-го червня 1975 року упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО і СЕСТРІНОК

бл. п.
МИХАЙЛО ЯСІНСЬКИЙ
нар. 1912 р. в с. Іших, пов. Підгайці, Україна,
жив у Гілсайд, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 25-го червня 1975 р. з похоронного заведення Литвина до української католицької церкви Непороч. Зач. Преч. Діви Марії в Гілсайд, а опісля на цвинтар Голивуд в Юньйон, Н. Дж.

Горем прибиті:
син — РОМАН з дружиною
внуки — МИХАЙЛО і ЛЮБА в Україні
нуйко — ЕЛЛЯ КАЧУР в Канаді
та близька і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
зі смутком повідомляє своїх Членів та Українське Громадянство, що дня 23-го червня 1975 року, несподівано, упокоївся в Бозі

✝

Д-Р ВОЛОДИМИР ГУК
довголітній член Головної Управи УЛТПА, відомий громадянин і меценат.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
•
Опечаленій Дружині, Дітям і Родині Покійного складаємо глибокі співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА УЛТПА

„Хор бандуристів вичаровує українську магію"

Під таким наголовком помістив „Кнікербокер Нюз — Юніон Стар" (Олбані-Колоні, Н. Й. з 14-го травня ц. р. репортаж Дюї Атлея з концерту Капелі Бандуристів під керівництвом Гр. Китастого в Олбані, 13 травня. В ньому читаємо:

„Гучними голосами, настроєвими мелодіями та мальовничими одягами причарував український хор бандуристів захоплену публіку в Ченселер Голл в Олбані в понеділок 13-го травня. Небагато інших хорів у світі може дорівняти силі голосу тих 33-ох співаків. Їхні своєрідні українські пісні, співані в рідній мові, були виконувані з таким ентузіязмом, що скоро заполонили публіку. Хористи, американці українського роду, замешкалі в Детройті, а деякі з них давніше співали разом в Україні. Заснований у 1918 р. в Україні хор бандуристів став державною капелею бандуристів і відбував турне по СССР. Під час Другої світової війни перебрався на Захід і виступав з концертами для союзних військ у Німеччині. Вперше виступив в Америці у 1949 р.

Емблема хору — бандура, блискучий струнний інструмент, що на ньому 12 членів групи супроводить до співу. Бандура — це національний інструмент України.

Члени хору виявили свою віртуозність у грі на бандурі, казково вдаряючи струни, зокрема в таких піснях, як „Їхав стрілець" і „Взяв би я бандуру". Звук бандури кращий від гітари, — це побажана зміна на концертовій сцені. Бандуристи грали на своїх старих бандурах, прикрашених українськими мистецькими взорами. Одяги додавали багатство національної самобутности до виступів групи. Хор виступав на сцені в чоботах, і в довгих жупанах жовтої, синьої й помаранчевої краски.

Одначе правдива магія концертів групи криється в незвичайно сильних голосах.

Солісти, переважно — найстарші члени групи, здається не мають границь щодо потужности їхніх грудей. Проте не було вигуків, але незвичайно контрольоване орудування голосами так, що воно переходило у піяніссімо на один кивок диригента Григора Китастого. Багато з хорового ентузіязму походить з глибокого релігійного й національного змісту пісень. Національний ентузіязм створив багато з найкращих хорів світу.

Для великого числа українських американців, приявних на залі, цей концерт був культурною подією дня та спомином із днів в Україні. Для інших з публіки хор бандуристів запрезентував неподроблену, чудову музику, виконану в найкращому стилі".

До цих слів американського рецензента варто додати, що численна неукраїнська публіка реагувала неменш ентузіястично, як українська, запрошуючи до трьох наддатків, вкінці всі стоячи прощали Капелю довготривалими оплесками. Мала дівчинка піднесла китицю червоних троянд. Це вже третій виступ Капелі в Олбані, що відбувся заходом Гуртка Любителів Мистецтва у Трой.

І. Д.

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

АКАДЕМІЯ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

протоігумен Пащак також сказав, що на той день припадає Свято Отців Церкви, які в 4-му столітті на Нікейському Соборі вказали Церкві правильний шлях, відкидаючи єретичні твердження Арія. Академія св. Юра також вказала абсольвентам правильний шлях, за яким вони напевно підуть — сказав о. Пащак.

Відтак відбулася роздача дипломів, нагород і стипендій. Майстер церемонії о. д-р В. Гавліч сказав, що велике число стипендій і нагород, здобуте цьогорічною ґрадуаційною клясою, вказує на дуже високий рівень Академії.Він поінформував, що 2 абсольвенти, а саме Андрій Ярош і Олег Мачай, дістали „New York State Regents College Scholarships", а Александра Маслович і Андрій Прятка одержали т. зв. „Alternate Regents Scholarships". Із 40 цьогорічних абсольвентів Академії 13 стали членами „National Honor Society", а саме: Павліна Бордонаро, Михайло Ганкевич, Іван Грицко, Данута Грицковян, Олег Мачай, Александра Маслович, Гвин Немцек, Андрій Прятка, Марія Середа, Андрій Ярош, Іванна Копча, Марта Жовта та Ірина Весоловська. Університети нюйоркської округи надали ґрадуаційній клясі 7 стипендій: Андрій Ярош одержав стипендії від 3-ох університетів, Гвин Немцек — від 2-ох, Александра Маслович — від одного і Андрій Прятка також дістав стипендію від одного університету.

Найкращою ученицею кляси була Марія Середа, яка крім вже згаданих нагород також здобула 1,000-долярову стипендію із Фонду Михайла та Сабіни Турянських. Цей Фонд кожного року надає таку грошову нагороду для найкращого учня Академії.

Другим з черги щодо оцінок був Андрій Ярош. Крім уже згаданих стипендій і нагород, він одержав від Батьківського Кружка 700-долярову стипендію, яку вручила йому п-і Наталія Канюга, голова Кружка.

Українська Кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку за осяги в українознавчих предметах і за загальні осяги в науці надала дві 500-долярові стипендії, а саме для Іванни Копчі та Андрія Прятки. Стипендії вручав директор Богдан Фостяк.

Комітет Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку також призначив дві стипендії за осяги в українознавчих предметах. Ці 250-долярові стипендії вручив Ірині Весоловській та Олегові Мачаєві голова Комітету адв. Роман Гуглевич.

стипендії вручив Ірині Весоловській та Олегові Мачаєві голова Комітету адв. Роман Гуглевич.

Батьківський Кружок при Академії призначив 300-долярову стипендію для „найкращого спортовця". Цю стипендію одержав Богдан Новаковський, а вручив її інж. Любомир Зелик. Б. Новаковський також дістав трофей в пам'ять Пола Побера, колишнього викладача фізкультури в Академії, та 25-доляровий державний бонд. Трофей і бонд уфундував учительський склад Академії.

Д-р Волтер Барон пожертвував чотири 25-долярові бонди. Два з них одержали за загальні осяги в науці Павліна Борданаро та Гвин Немцек, а два за найкращі оцінки в релігії були нагороджені Данутї Грицковян та Александрі Маслович.

Парафія св. Юра призначила 170 долярів, а 104 Відділ Союзу Українок Америки 30 долярів, тобто разом 200 долярів, для абсольвента Івана Грицка за осяги в науці та за особливу відданість для Академії.

Нюйоркська Округа Українського Народного Союзу передала для Академії св. Юра 100-доляровий даток, що його вручив голова Округи Микола Хоманчук.

Союз Українців Католиків Америки „Провидіння" призначив дві 25-долярові журналістичні нагороди за працю над „Книгою року) (Year - Book). Ці нагороди вручив Марії Воробель і Олегові Мачаєві голова Головної Контрольної Комісії „Провидіння" Лев Припіляк.

Александра Маслович, Олег Мачай та Іван Грицко одержали відзначення від Governor's Commiteee oh Scholastic Achievement.

Спортова Асоціяція Приватних Шкіл Ню Йорку нагородила медалею абсольвента Павла Калину.

Спеціяльні нагороди від Академії св. Юра одержали Іванна Копча, Марія Середа, Іван Грицко та Іван Міліченко за те, що протягом 4-ох років не пропустили ні одного дня навчання.

Після вручення всіх стипендій і нагород прощальне слово від абсольвентів англійською мовою виголосила Марія Середа. Подякувавши батькам і вчителям за вкладений труд, вона заявила, що абсольвенти одержали в Академії не тільки знання, але школа також сформувала в них українсько-християнські характери. „Шлях перед нами тяжкий, але ми до нього підготовані" — сказала найкраща учениця цьогорічної ґрадуаційної кляси Академії св. Юра.

Відтак предсідник кляси Богдан Новаковський передав для Академії дар від кляси абсольвентів — спортове влаштування, точніше, ровери для гімнастичних вправ.

Кінцеве слово на цій ґрадуації виголосив о. д-р В. Гавліч. Він подякував дирекції і вчительському складі Академії за працю над абсольвентами, батькам за те, що не зважаючи на трудноці, посилали своїх дітей до рідної української школи, а організаціям за їхню фінансову підтримку для Академії та за стипендії й нагороди, які вони призначили для цьогорічної ґрадуаційної кляси. Абсольвентів закликав пам'ятати про свою Церкву і свій нарід, щоб зусилля вчителів і батьків не пішли надаремно. „Не цурайтесь і не стидайтесь свого рідного" — сказав о. Гавліч, прощаючись з ґрадуантами. Він закликав їх ширити добре ім'я Академії св. Юра.

На закінчення імпрези кляса абсольвентів, при фортепіяновому акомпаньяменті учениці Юлії Монастирської, відспівала пісню „Альма Матер". Відтак, під звуки маршу, відіграному Мартою Мачай, і під оплески публіки, ґрадуанти парами залишили авдиторію школи св. Юрія.

Василь Тершаковець

ЗА НАШЕ МІСЦЕ В ЕВРОПІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

створити концепційність, атрактивність нашій справі, побудувати авторитет и н й синедріон на протязі чвертьстолітнього побуту в ЗСА, Німеччині а навіть у Пекіні та у сфері ОН. Хто не допустив до реалізації цього нашого завдання? Чи не „покликані краєм й „незаступні"?

І саме тому треба дати признання конференції Професійних Центральних Академічних Товариств, як апартійній установі із державницьким підходом до нашої політичної справи на міжнародному ринку; за публічний виступ з схваленою відозвою, яку зі скромности названо „повідомленням" до нашої свідомої громадськости в Америці та автоматично й у світі, щоб оця наша спільнота зворушилась і застановилась над над тим, в якій ситуації опинились ми на світовій арені, дякуючи нашим провідникам чи провідній верстві в політичних таборах.

Уважаю, що в результаті такого нашого положення ми повинні може драстично змінити нашу державницьку політику, апарат людей, який оцю нашу справу довів до такого стану.

Найвища пора покінчити із „покликаннями" поодиноких політичних середовищ уважати себе „єдиними уповноваженими визволити Україну".

„Якщо б сьогодні удалось перевести об'єднання в одно ціле усіх творчих елементів із усіх політичних угруповань, з додатком і безпартійних, то все одно буде недостача в людях для обсади всіх постів. Слушно поставлено у відозві КУЦАПТ справу, що єдиним понадпартійним осередком, який міг би бути логічним закінченням у реставрації гідного репрезентанта у вільному світі, повинен бути таки ДЦ УНР, з яким ніби числиться міжнародний світ. Виходячи із правно-леґалістичних заложень. І тому знову треба висловити признання конференції УЦАПТ за їх мудре рішення у виборі гідного репрезентанта, який міг би вести наші закордонні зв'язки до часу, коли вдруге прийшлося б відновити суверенітет України 22-го січня, беручи під увагу неспроможність Києва сповняти ролю дійсного репрезентанта української нації під сучасну пору.

Для конкретної реалізації завдань за вказівкою конференції до Державного Центру в Мюнхені повинні бути запрошені якнайшвидше ці, які гідні були б зайняти становища в ресорті особливо закордонних справ, а Державний Центр повинен якнайшвидше піти по можливості на якнайдальші концесії опозиційним колам за ціну їх негайного приступлення до конкретної праці в поодиноких ресортах Екзильного Уряду. Іншого правильного виходу нема.

Ми можемо сконстатувати, що Комунікат КУЦАП не пройшов безслідно. Нація таки заворушилась; поважно аналізується проблему консолідації та централізації політичної нашої репрезентації, вдумливо розвиваючи питання конкретної реалізації завдання, щоб не зависла над якимсь угрупуванням ганьба диверсії, відповідальности за деструктивний підхід до державницьких проблем України.

Видно вже початок відпруження й самокритики невдалого чи занедбаного „Блискучого відокремлення". Бачиться вже переоцінку дотогочасного пройденого шляху, щоб таки не бути відповідальним за угробленням долі народу перед історією нації.

Треба сподіватися, що ці пресові органи та політичні партії, які хотіли затушкувати випуск Комунікату КУЦАПТ, злегковаживши труд професійних угруповань і обезцінюючи силу інших в їх виступі за консолідацію, мабуть швидко змінять думку, не бажаючи бути під обстрілом громадської опінії та втратити дотогочасний авторитет і популярність на еміграції.

В сучасний момент — коли іде: жити або ні українській нації, у вільному світі наші політичні середовища, включно з людьми в сучасному ДЦ УНР, повинні ужити всієї своєї енергії, послуговуватись великим тактом, бути максимально терпеливим та передбачливим й, вживаючи всесторонньої ініціятиви, здійснити те, чого так розпачливо прагне наша страдальна нація в Україні.

(Кінець).

Мозамбік став незалежною республікою

Лоренсо Маркес, Мозамбік. — 25 червня, після 470 років колоніяльної залежности від Португалії, Мозамбік став суверенною республікою. Опівночі з 24 на 25 червня відбулася церемонія заміни португальського прапору на мозамбікський і влада в країні перейшла в руки Фрелімо — Національного Фронту Визволення Мозамбік — під проводом Самора Машеля, марксиста маоїстського напрямку. Мозамбік находиться у Східній Африці і займає територію 303,373 кв. миль з населенням близько 9 мільйонів осіб. Загально вважають, що новопостала африканська держава буде належати до найбільш мілітантних африканських держав. Самор Машель вже раніше у своїх писаних заповідав, що його ціллю є створити в країні нове суспільство з „аскетичним стилем" життя і з наголосом на колективну власність у противагу до приватної. Все населення країни має пройти спеціяльну ідоктринаційну програму, яка фактично почалася вже в осені минулого року.

Нова держава в Африці є ще одним кроком на шляху ліквідації колоніяльних імперій.У вересні цього року незалежність одержить остання португальська колонія Анґола.

Президент Форд в липні може відвідати Польщу, Румунію і Юґославію

Вашінґтон. — Речники американського уряду та деякі европейські дипломати сподіваються, що президент Форд цього липня може відвідати Польщу, Румунію та Юґославію, але щойно після закінчення Европейської конференції для справ безпеки і співробітництва, яка тепер проходить у Гельсінках. Після закінчення цієї Конференції у столиці Фінляндії має відбутися вершинна конференція, в якій візьмуть участь лідери 35-ох країн, включно з президентом Фордом і генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим. Брежнєв вже запропонував, щоб ця вершинна конференція відбулася 22-го липня, але остаточна дада ще не встановлена. Якщо президент Форд рішить таки відвідати Польщу, Румунію та Юґославію, то опісля перед своїм поворотом до ЗСА відвідає також Західню Німеччину.

У літаковій катастрофі в Ню Йорку згинуло 109 осіб

Ню Йорк. — У вівторок, 24 червня, тут на Міжнародному летовищі Кеннеді у літаковій катастрофі згинуло 109 осіб, а 14 були врятовані, між ними двоє дітей. Причини катастрофи ще не встановлено, але правдоподібно у літак лінії „Істерн Ерлайнс", який летів із Ню Орлінсу до Ню Йорку, вдарив грім вже над самим летовищем Кеннеді. Вівтіркова катастрофа була першою серйозною в Ню Йорку від останніх 10-ох років і другою найгіршою повітряною катастрофою в історії міста Ню Йорк. Найгірша катастрофа сталася в грудні 1960-го року, коли над Ню Йорком зударилися два літаки, спричинюючи смерть 134-ох осіб. Із 14-ох осіб, які вийшли живими із вівтіркової катастрофи на летовищі Кеннеді, багато серйозно поранені і перебуваючи у кількох шпиталях міста. Цивільна Рада Авіяції тепер переводить досліди щодо причини цієї катастрофи.

ОБРАНО НОВЕ ПРАВЛІННЯ КОНГРЕСУ РОСІЙСЬКИХ АМЕРИКАНЦІВ

Ню Йорк. — Тут відбулися вибори головного правління Конґресу Російських Американців. Головою обрано, як інформує „Новоє Рускоє Слово" з 22 червня, Е. А. Александрова, секретарем обрано П.Н. Будзиловича, заступниками голови — Н.В. Козякіна та о. М. Ковача, касиром — В.А. Тимановського, а його помічником І.П. Холодного. Крім цих членів президії, членами управи ще обрано 15 осіб.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, Ч. 7322. Тарзан зб лижається до села тубільців

WITH GREAT EXPECTATION THAT HE WILL SOON FIND THE LOST PILOT— THE APE-MAN GLIDES SWIFTLY THROUGH THE FOREST...

I STILL DON'T KNOW IF THIS IS THE GURU VILLAGE— AND IF IT IS, WHETHER CAPT. BILSKI IS HERE!

HMM! SOUNDS LIKE A CELEBRATION... BETTER GET A CLOSER LOOK!

Сповнений надією, що він скоро віднайде згубленого пілота, мавпо-чоловік швидко подорожує крізь ліс... Я далі ще не знаю чи це село племени Гуру — а якщо є, то чи капітан Більський тепер находиться тут! Ага! Звучить неначе прохідить якась церемонія... Треба приглянутись ближче!